

Radikal

Kriz, işsiz kadar işi olanı da etkiledi, Türkiye'de ücretler yüzde 12 eridi

İSTANBUL - İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na göre, (İSMMMO) ekonomik krizden en fazla etkilenen ülkeler arasında yer alan Türkiye, bu süreçte işsizler ordusunu en fazla büyüten ülkelerden biri olurken çalışanların alım gücü de eridi. İSMMMO'nun hazırladığı 'Kriz Çalışanı Vurdu' başlıklı rapora ilişkin yapılan açıklamada, Türkiye'nin, krize karşı bazı alanlarda getirdiği teşviklerin, krizin etkilerini çalışan açısından hafifletmediği görüşüne yer verildi. Rapora göre, krizin faturasının çok büyük kısmı 'işli olan ya da bu süreçte işsiz kalan' çalışanlara çıktı. Alınan önlemlere karşın, reel ücretler geriledi, işsizlik ve kayıtdışı çalışma arttı.

Reel ücretler, Haziran 2009 itibarıyla son bir yıl içinde sanayide yüzde 11.4 gerilerken, aynı dönemde, tarımda reel ücretlerdeki kayıp yüzde 12'yi buldu.

Kayıtdışı yüzde 45'i aştı

Açıklamada, raporun sonuçlarına ilişkin şu bilgiler yer aldı: "İSMMMO'nun Türkiye İstatistik Kurumu, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı'nın verilerinden yararlanarak yaptığı hesaplamaya göre, 2.2 milyon kişilik işsizler ordusu 4 milyon sınırını zorlarken işyerleri kriz nedeniyle ilk olarak çalışanları gözden çıkarınca kayıtdışı çalışma oranı da yüzde 45'leri aştı. 2008 yılında 8 milyon 50 bin kişi olan kayıtdışı çalışanların sayısı 2009'un Haziran ayında 1 milyon 975 bin kişi artarak 10 milyon 25 bin kişiye çıktı. İşsiz kalanlar İş-Kur'a hücum etti. 2008 yılının tamamında 1 milyonu aşkın işsiz İş-Kur'un kapısına dayandı.

Ancak, bunların sadece 97 bin 786'sı kurum tarafından bir

İSMMMO'nun raporuna göre, krizin faturasının çok büyük kısmı 'işli olan ya da bu süreçte işsiz kalan' çalışanlara çıktı. İşsizler ordusu artarken, bir yıl içinde sanayide reel ücretler yüzde 11.4 geriledi. Tarımdaysa kayıp yüzde 12'yi buldu

2.2 milyon kişilik işsizler ordusu kriz nedeniyle 4 milyon sınırını zorladı. Geçen yıl 1 milyonu aşkın işsiz İş-Kur'un kapısına dayandı. Bunların sadece 97 bin 786'sı bir işe yerleştirildi.

işe yerleştirilebildi. 2009 yılının ilk sekiz ayında ise İş-Kur'a başvuruların sayısı 755 bini aştı. Bu dönemde işe yerleştirilen sayısı ise 66 bin kişi oldu. Türkiye'deki işsizlik, OECD verilerine de yansdı. 2009 yılının ikinci çeyreği itibarıyla Türkiye dünya işsizlik sıralamasında İspanya'nın ardından ikinci sırada yer aldı.

'Sonuçları ağır oldu'

İSMMMO Başkanı Yahya Arıkan, verilere ilişkin yaptığı de-

ğerlendirmede, artan işsizlik ve ücretlerdeki reel gerilemenin sadece yoksulluğu artırmakla kalmayıp, sosyal yansımalarının olacağını da vurguladı.

Ankan, Türkiye'nin krizi olmadıği savıyla en başında hafif atlatılacağı düşünülen krizin ağır sonuçlara neden olduğunu savunarak, Türkiye'nin aldığı önlemlerin işyerlerinin yaşamını sürdürmek üzere oluşturulduğunu, ancak çalışanlar açısından yeterli gelmediğini belirtti.

Krizin kaynağının finansal olması nedeniyle kaynak bulmak üzere, aslında çalışanlara ait olan İşsizlik Fonu'nun devreye sokulduğunu hatırlatan Yahya Arıkan, "Yapılan düzenlemeyle Fon'un milyarlarca lirası da önlem paketlerine dahil edildi. Aslında çalışan için bu da ek fatura oldu. İşyerleri ayakta kaldı ama çalışanlar henüz kaybettiği işe dahi kavuşamadı. İşini koruyabilenlerin ise ücreti eridi" diye konuştu. (Radikal)

İşten çıkarmalar yavaşladı

● 2009 Haziran itibarıyla, bir yılda çalışan başına reel brüt ücret sanayide yüzde 11.4, tarımda çalışan başına yüzde 12.9, ticaret ve hizmet sektöründe çalışan başına da yüzde 1.4 düştü. Yani, düşük enflasyondaki gerileme ve 'önlemlere' rağmen çalışanların alım gücü eridi.

● 2008 yılının eylül ayından itibaren krizin etkileri iyiden iyiye hissedilmeye başlayınca işsizlik hızla arttı. 2008 Aralık ayı itibarıyla işsizlik oranı yüzde 14, işsiz sayısı 3.3 milyon kişiye ulaştı.

● 2009 yılında alınan önlemlerin de etkisiyle işten çıkarmalar yavaşladı da işsiz sayısı hiç 3 milyon altına inmedi. Haziran ayına gelindiğinde ise işsizlik oranı sadece yüzde 13'e, işsiz sayısı ise 3 milyon 269 bin kişiye indirilebildi.

● 941 bini kadın, 2 milyon 328 bini erkek olan işsizlerin 2 milyon 666 bini kentlerde, 603 binini kırsal bölgelerde yaşayanlardan oluştu.

● 2008 yılı başından 2009'un ikinci yarısına kadar geçen sürede imalat sanayinde istihdam endeksi yüzde 12.0, inşaatta yüzde 25.3, ticaret ve hizmette yüzde 9, madencilikte yüzde 8.7, elektrik gaz ve su sektöründe yüzde 4.4 düştü.

● 2009 yılının ilk üç aylık döneminde çalışan başına verimlilik yüzde 12.9 azalırken, çalışan saat başına verimlilikte azalma yüzde 8.9 olarak gerçekleşti.

● Krize birlikte tüm dünyada işsizlik arttı. Krizin etkilerinin 'az olacağı' beklentisi içinde olan Türkiye özellikle istihdam konusunda hayal kırıklığına uğradı. Türkiye'de zaten yüksek olan işsizlik oranı krizin kaynağı olan ABD başta olmak üzere gelişmiş ülkelerdeki oranların üzerine çıktı. İspanya bu alanda ilk sırada yer alırken Türkiye ikinciliğe yerleşti. OECD verilerine göre 2009 yılının haziran sonu itibarıyla İspanya'da işsizlik oranı yüzde 17.9 olurken Türkiye yüzde 12.9 ile ikinci sırada yer aldı. Ağustos sonundaysa işsizlik oranı yüzde 18.9'a yükselen İspanya liderliğini korurken, Türkiye yüzde 13'le yine ikinci.